

027 [Mondrian's response regarding 'la peinture moderne']

Vooraf

Léonce Rosenberg¹, galerichouder van de 'Galerie de l'Effort Moderne' in Parijs², begint in januari 1924 met de uitgave van een tijdschrift, getiteld *Bulletin de l'Effort Moderne*. In het eerste nummer doet Rosenberg een oproep om een antwoord te geven op de vraag 'Où va la peinture moderne?' Mondriaan geeft gehoor aan de oproep en stuurt een antwoord naar Rosenberg. Dit wordt samen met zes andere geplaatst in het tweede nummer van *Bulletin de l'Effort Moderne* (februari 1924).

Van *Bulletin de l'Effort Moderne* zullen tussen 1924 en 1927 40 nummers verschijnen.

Bron

De enige bron is de publicatie in *Bulletin de l'Effort Moderne*³. Aangezien een origineel manuscript ontbreekt, weten we niet of Rosenberg iets in de tekst van Mondriaan veranderd heeft. We beschouwen de publicatie daarom als 'geautoriseerd, maar met twijfel over de redactie'.

Een publicatie geldt in principe als voltooid.

Basistekst en leestekst

De basis voor de leestekst is de publicatie van [Mondrian's response regarding 'la peinture moderne'] in *Bulletin de l'Effort Moderne* (februari 1924).

Titel

Het antwoord van Mondriaan heeft geen titel, maar het artikel staat in het *Bulletin de l'Effort Moderne* vermeld als 'Réponse à notre enquête: 'Où va la peinture moderne?'. Aan de leestekst hebben we de volgende fictieve titel toegevoegd: [Mondrian's response regarding 'la peinture moderne'].

Datering en ondertekening

De tekst [Mondrian's response regarding 'la peinture moderne'] is niet gedateerd. De aflevering van het *Bulletin de l'Effort Moderne* met het antwoord van Mondriaan is uitgekomen in februari 1924. De datering voor de gepresenteerde tekst is: februari 1924⁴.

Onder de gepubliceerde tekst staat: 'P. Mondrian.'

Ontstaan en publicatie

In het eerste nummer van *Bulletin de l'Effort Moderne*⁵ staat op pagina 16 het volgende te lezen:

'Enquête du "Bulletin de l'Effort Moderne". Au moment où tant de tendances diverses animent la peinture moderne et où une même question se pose sur beaucoup de lèvres, le Bulletin de « L'Effort Moderne » s'est permis de faire appel à la compétence de nombreux artistes, écrivains et amateurs de France et de l'étranger, en les priant de vouloir bien envoyer à ce Bulletin la réponse qu'il leur conviendra de faire à la question suivante: « Où va la peinture moderne? » Dans le prochain numéro de cette publication commenceront à paraître, dans l'ordre d'arrivée, les réponses reçues.'

Mondriaan stuurt of overhandigt zijn antwoord op de vraag « Où va la peinture moderne? » aan de redacteur Rosenberg. Het antwoord wordt gepubliceerd in het tweede nummer van *Bulletin de l'Effort Moderne*⁶. De andere kunstenaars die een bijdrage leveren zijn: Gino Severini, Fernand Léger, Auguste Herbin, Jean Lurçat, Kees van Dongen en Jean Metzinger.

¹ Léonce Rosenberg (1879-1947), Parijs galerichouder en uitgever.

² Adres: 19 Rue de la Baume.

³ *Bulletin de l'Effort Moderne*, jrg.1 no. 2 (februari 1924): 6.

⁴ Mondriaan woonde februari 1924 in Parijs, 26 Rue du Départ.

⁵ *Bulletin de l'Effort Moderne*, jrg.1 no. 1 (januari 1924): 16.

⁶ *Bulletin de l'Effort Moderne*, jrg.1 no. 2 (februari 1924): 6.

Sleutelwoorden

Met een aantal kenschetsende woorden (in alfabetische volgorde) geven we aan wat er in het [Mondrian's response regarding 'la peinture moderne'] besproken wordt. Van de zogenoemde specifieke en soms minder specifieke Mondriaan-woorden wordt een verklarende omschrijving gegeven in het 'Sleutelwoordenregister'⁷. De in dit register verduidelijkte sleutelwoorden zijn hieronder cursief weergegeven.

Sleutelwoorden: *abstrait, morphoplastique, néo-plasticisme, plastique pure des rapports.*

Schilderijen ontstaan tijdens schrijfperiode

In januarinumnummer 1924 van het tijdschrift *Bulletin de l'Effort Moderne* leest Mondriaan de vraag waarop [Mondrian's response regarding 'la peinture moderne'] het antwoord is. De tekst verschijnt in het februari-nummer (1924). Hij zal de tekst dus in januari 1924 hebben geschreven. Volgens de *Catalogue Raisonné* heeft Mondriaan in 1924 slechts één schilderij vervaardigd: B151/156⁸. Hij zal tijdens het schrijven aan [Mondrian's response regarding 'la peinture moderne'] met dit schilderij bezig zijn geweest.

⁷ Digital Appendix: Documentation - Mondrian Vocabulary Explained.

⁸ CRII: 309-310.